

KULTUR- OG FOLKEOPPLYSNINGS-DEPARTEMENTET
DIREKTORATET FOR SPESIALORIENTERING

VED SVAR BES OPPGITT
Jnr. 599/41.

OSLO, 25. juli 19 41

113248

Nasjonal Samlings Fører,
herr major Vidkun Quisling,
Rådhusgt. 17,
O s l o.

./.

Vedlagt tillater jeg meg å oversende et P.M. ved-
rørende forholdene i Sverige.

Heil og Sæl!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. Quisling'.

Vedrørende forholdene i Sverige.

At pressens makt er stor gir forholdene i Sverige et godt bevis for. Hele pressen med få unntagelser har sålenge storkrigen har pågått, vært engelsk betont og er for en stor del kontrollert av Bonnier-gruppen. Ved stadige artikler er etterhånden stemningen på mange steder i Sverige blitt pro-engelsk og samtidig anti-germansk. For inntil ca. 6 uker siden tør det være riktig å si at ca. 65 % av den svenske befolkning på denne måte hadde fått en skadelig innstilling og forvirringen i Sverige var på samme tid blitt ganske fullstendig. Som tidligere sagt, følte ca. 65 % av befolkningen på grunn av pressens bearbeidelse, for England. Handelspolitisk var Sverige 100 % avhengig av Tyskland, mens ca. 80 % fryktet og hatet Russland. Mellom 10 og 20 % var kommunistisk innstillet.

Etter tyskernes og finnenes innmarsj i Russland, er stemningen om mulig blitt ennu mere forvirret, idet massen av den svenske presse fremdeles driver en hetsk kampanje mot Tyskland, og pro England, samtidig som befolkningen er blitt ganske kraftig oppskaket på grunn av forholdene i Russland.

rent instinktmessige oppfatning hos den svenske befolkning tilsier at nu er tiden inne for å ta oppgjøret med Russland. Men på grunn av åndelig påvirkning gjennom pressen i lengre tid, er ikke dette kommet frem ennå. De siste rapporter - som forøvrig er ganske tallrike - som jeg har fått i den senere tid, viser at der foregår en meget sterk kamp i de forskjellige sinn. Mens pressen på den ene side hamrer videre på sin måte, ser det allikevel ut som om fornuften og selve urinstinkt vil gå av med seiren. Det er således grunn til å tro at Sverige innen rett lenge kommer til å slutte opp om det germanske standpunkt og helt gå inn for det, sammen med Finland og Tyskland mot Russland.

Utviklingen i Sverige har også rent geografisk sine eiendommeligheter. Det sterkeste engelske betonte, ~~xxx~~ distrikt, ligger i Gøteborg og deromkring. Sønnenfor i Skåne med Malmö som hovedsete, har stemningen forlengst snudd og må betraktes som pro - germansk. (tysk) Der har i den anledning forkommet ikke få rivninger mellom disse 2 nærliggende landsdeler. Selvsagt må det tas i betraktning at der alltid har vært tilstede et konkurransemoment mellom Malmö og Gøteborg. I Stockholm og Midtsverige,

med den store bondebefolkning, er stemningen absolutt helt mot Russland og bolsjevikene. Det er da antagelig her at omslaget kommer til å finne sted, således at man her kommer til å gå helt inn for Tyskland og derved angi tonen for resten av Sverige. Nordover, og nordøst i de store industrisentra, er det særlig kommunismen har sin vugge og sin faste borg. Kommunismen i Sverige er i virkeligheten blitt såpass sterk gjennom årene, at den må regnes med i spillet. Betegnende er det at ledelsen innen Jern- og Metallarbeiderforbundet nu var helt kommunistisk preget og regjeringen har av den grunn nektet denne å funksjonere. Derved er det oppstått en sterk splid mellom regjeringen og store dele av arbeiderfraksjonen.

I dette virvar har så de nazistiske partier forsøkt å manøvrere den hele tid. Som det vil være bekjent, har nazistene lenge vært sterkt forfulgt av regjeringen, under innflytelse av pressens makt. Dertil kommer at nazistene i Sverige ikke har stått enige, men har bokjempet hinannen. De kan betraktes som fiender av den nuværende sjenerelle innstilling der borte, men samtidig har

4
de sine farligste fiender i de partier som navnemessig står dem nærmest.

Således kan N.S.A. P. under kaptein Thorèn ikke på noen som helst måte tenke seg et samarbeide med S.S.S. under ledelse av Lindblom. Ved siden av disse opererer samtidig den intellektuelle gruppe av nazister, men disse kan igjen heller ikke tenke seg å samarbeide med noen av de andre. Jeg har i den senere tid hatt besøk av representanter fra alle disse grupper med forespørsel om der ikke kan foranlediges en støtte fra Nasjonal Samling til den eller den bestemte gruppe. Overfor disse representanter har jeg gitt uttrykk for at Norge idag vanskelig kan blande seg inn i Sveriges innre anliggender, idet vi på grunn av besettelsen ikke har rett til å følge en selvstendig utenrikspolitikk. Selvfølgelig er alle de representanter som har vært her i Norge og som har besøkt meg blitt meget venlig og elskværdig mottatt fra min side og jeg tror nok jeg kan si at hver især har fått følelsen av at N.S. føler varmt med deres spesielle frasjon. Imidlertid vil jeg som min personlige oppfatning fremholde, at det på mange måter har vært for en skjæpsel, at splittelsen blandt de nazistiske partier i Sverige har vært så stor som den er.

Som situasjonen i Sverige nu ser ut til å utvikle seg, er det grunn til å oppta studiet av svenske forhold i forøket grad, for såvidt jeg har brakt i erfaring, foregår der nu en svingning hos svenskene, som kan komme til meget hurtig å gi et utslag, hvor befolkningen helt går inn for akselmaktene. Betegnende er det, at tyskere som i de siste dage har reist gjennom Sverige har vært gjenstand for ganske stor oppmerksomhet og tildels hyldest, på de stasjoner hvor der har vært anledning til å gå av toget for å trekke frisk luft.

Som konklusjon tror jeg det kan være av interesse at Norge på en eller annen måte skaffer seg en representant i Stockholm som for det første nøye kan følge med den videre utvikling og som videre på en taktfull måte, kan bidra til at denne utvikling, hvis den går i tysk retning, hvad jeg tror, ikke kommer til å skade Norges interesser i den nyordning som kommer til å finne sted.

Oslo, den 25. juli 1941

